

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN
DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 februari 2023 tot vastlegging van het startquotum voor de opleiding geneeskunde en voor de opleiding tandheelkunde, wat betreft het verhogen van het startquotum voor de opleiding geneeskunde
- Principiële goedkeuring

Samenvatting

Voorliggend ontwerp van besluit wijzigt het aantal studenten dat in 2023-2024 aan de bacheloropleiding geneeskunde mag starten. De Vlaamse Regering trekt het startquotum voor de bacheloropleiding in de geneeskunde verder op naar 1600. Ze doet dat om het advies van de Vlaamse Planningscommissie te volgen en bovendien het tekort aan artsen in Vlaanderen versneld in te halen.

De Vlaamse Regering trekt het startquotum arts verder op binnen de contouren van de Codex Hoger Onderwijs en op basis van de door de federale overheid vastgelegde quota van 1244 artsen. Hiermee vervolgt de Vlaamse Regering haar traject van verhoging van de startquota (van 1102 in 2018 over 1153 in 2019, naar 1276 in 2020, 2021 en 2022, naar uiteindelijk 1600 in 2023), om mede een antwoord te bieden op de Vlaamse noden aan artsen. De Vlaamse Regering legt het nieuwe startquotum arts vast vóór de toelatingsexamens van 2023 om de start van het academiejaar 2023-2024 niet te hypothekeren voor deelnemers en universiteiten.

Het startquotum tandarts van 218 wijzigt niet ten opzichte van het eerdere besluit van 10 februari 2023.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Hoger onderwijs
Operationele doelstelling 5.5 Opleidingen in de gezondheidszorg verbeteren (Beleidsnota Onderwijs 2019-2024)

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Besluit van de Vlaamse Regering van 10 februari 2023 tot vastlegging van het startquotum voor de opleiding geneeskunde en voor de opleiding tandheelkunde.

Het wetgevings- en taaladvies nr. 2023/219 werd verleend op 30 mei 2023.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 23 mei 2023.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

In artikel II.187, §4 van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013 verleent de decreetgever aan de Vlaamse Regering de bevoegdheid om jaarlijks per opleiding de startquota voor de opleiding geneeskunde en de opleiding tandheelkunde aan te passen. Het aantal kandidaten dat gunstig gerangschikt kan worden voor het volgende academiejaar wordt aangepast indien het aantal effectieve starters in het lopende academiejaar afwijkt van het startquotum dat voor die opleiding voor dat academiejaar vooropgesteld was. De regeling opgenomen in voorliggend ontwerp van besluit is conform dat artikel.

Conform artikel II.187 van de Codex Hoger Onderwijs kan de Vlaamse Regering bij deze aanpassing van de startquota bijkomend rekening houden met een of meer beroeps- en opleidingsgerelateerde criteria.

De algemene berekeningswijze van de aanpassing van de startquota is de volgende:

- Stap 1. Het startquotum kan gecorrigeerd worden door de Vlaamse Regering door rekening te houden met deze criteria:
 - 1° het aantal afgestudeerden in de masteropleiding (de factor bèta);
 - 2° het aantal afgestudeerden dat een andere beroepskeuze maakt (de factor gamma);
 - 3° het afnemende beroepenveld;
 - 4° de opleidingscapaciteit.
- Stap 2. Er wordt gecorrigeerd op basis van de niet-opname van het voorgaand academiejaar (factor delta): het verschil was -35 voor geneeskunde (inschrijvingscijfers van 5/11/2022).
- Het nieuwe startquotum is aldus het aangepast startquotum o.b.v. 1 of meerdere van de 4 criteria + factor delta

Voor het criterium 'het afnemende beroepenveld' blijven de federale quota, opgenomen in het Koninklijk Besluit betreffende de planning van het medisch aanbod, de startbasis van de berekening van de Vlaamse startquota. Voor de artsen werd dit quotum bij het Koninklijk Besluit van 29 mei 2023 tot wijziging van het koninklijk besluit van 12 juni 2008 betreffende de planning van het medisch aanbod, met het oog op het vaststellen van de quota voor artsen voor het jaar 2029 opgetrokken naar 1244 artsen voor de Vlaamse Gemeenschap voor het jaar 2029. Dat is het afstudeerjaar in de master geneeskunde voor de studenten die in september 2023 aan de basisopleiding geneeskunde beginnen.

Daarom wordt via voorliggend besluit het startquotum voor de opleiding geneeskunde aangepast, en dit op basis van dezelfde berekeningen die werden gehanteerd bij de opmaak van het quotum vastgelegd in het besluit van de Vlaamse Regering van 10 februari 2023. Deze berekeningswijze leidt tot een **startquotum van 1.600** voor de opleiding in de geneeskunde.

Het federale quotum tandarts voor 2028 voor de Vlaamse Gemeenschap blijft hetzelfde als voor 2027, namelijk 181, waardoor het op 10 februari 2023 vastgelegde startquotum tandarts niet dient te wijzigen.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

De artikelen behoeven geen verdere commentaar.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Ingegeven door de verhoging van het federale quotum arts, wordt voorgesteld om het startquotum arts verder te verhogen van 1424 naar 1600.

Het financieringsmodel van het hoger onderwijs is een model waarbij een vooraf vastgesteld budget verdeeld wordt over de instellingen op basis van verschillende parameters. Een verhoging van het aantal studenten geneeskunde zal dus niet rechtstreeks leiden tot een significante verhoging van het vereiste budget, temeer omdat het om studenten gaat die in geval van niet-gunstige rangschikking op het toelatingsexamen arts een andere universitaire opleiding volgen (gewoonlijk biomedische of farmaceutische wetenschappen).

Daarnaast bestaat er de kwestie van investeringsmiddelen die nodig zijn voor de opleidingen geneeskunde en tandheelkunde.

Een verhoging van de startquota betekent voor de universiteiten die deze opleidingen aanbieden, een verhoging van het aantal studenten, en dus ook bijkomende kosten.

Voor wat het studiegebied Geneeskunde betreft, stelt artikel III.11, §8, van de Codex Hoger Onderwijs het aandeel in het onderwijsvariabel deel VOWun vast dat de opleidingen bachelor in de geneeskunde, master in de geneeskunde en master in de huisartsgeneeskunde van de vier universiteiten die zowel de bacheloropleiding als masteropleiding in de geneeskunde en masteropleiding in de huisartsgeneeskunde aanbieden, genereren, op een bepaald percentage, zijnde het gemiddeld procentueel aandeel dat die opleidingen in VOWun van de begrotingsjaren 2012, 2013, 2014, 2015 en 2016 genereren. Hierbij wordt geen rekening gehouden met een eventuele verhoging van het aantal studenten die kunnen instromen op basis van de aangepaste startquota.

In het Programmadecreet bij de begroting 2023 van 16 december 2022 werd daarom voorzien (via het invoegen van artikel III.25/2 in de Codex Hoger Onderwijs) dat de Vlaamse Regering vanaf het begrotingsjaar 2023 binnen de beschikbare budgettaire ruimte een bijkomende werkingstoelage kan toekennen voor de universiteiten die een bacheloropleiding aanbieden in het studiegebied Geneeskunde en/of Tandheelkunde.

Via een ministerieel besluit zal 15 miljoen euro extra worden toegekend aan de universiteiten. De verdeling van dit bedrag over de universiteiten gebeurt op basis van het gemiddeld aantal opgenomen studiepunten over de academiejaren t-7/t-6 tot en met t-3/t-2 waarvoor studenten onder diplomacontract zich hebben ingeschreven voor een bacheloropleiding in het studiegebied Geneeskunde en/of Tandheelkunde (artikel III.25/2, tweede lid).

Het advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 23 mei 2023.

Het akkoord van de minister, bevoegd voor de begroting, is niet vereist.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Er is geen impact op het personeel van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Er is geen weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op het personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de ontvangsten, de investeringen of de schuld.

4. VERDER TRAJECT

Na principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering wordt voorliggend ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering voor spoedadvies voorgelegd bij de Raad van State.

De reden voor hoogdringend advies situeert zich in het feit dat het toelatingsexamen arts al plaatsvindt op dinsdag 4 juli 2023, met een beraadslagingsvergadering van de examencommissie op 12 juli 2023. Op die beraadslagingsvergadering worden de resultaten van de toelatingsexamens arts, tandarts en dierenarts vastgesteld. Daarvoor is het nieuwe startquotum arts nodig, want dat bepaalt vanaf welke positie in de rangschikking deelnemers al dan niet gunstig gerangschikt worden. Vooral ook voor de deelnemers die zowel aan het artsen- als tandartsexamen deelnemen (het gaat om twee derde van de deelnemers aan het tandartsexamen), is van belang dat de startquota arts en tandarts voor het academiejaar 2023-2024 definitief vastliggen. Zo niet dreigen er dubbel gunstig gerangschikten te zijn (wat niet toegelaten is volgens de Vlaamse Codex Hoger Onderwijs, de decretale basis van de toelatingsexamens). Als het nieuwe startquotum arts na de toelatingsexamens arts en tandarts van 4 en 5 juli 2023 zou vastgelegd worden, dreigen bovendien nieuwe interne en externe beroepsprocedures, en wordt de start van het academiejaar 2023-2024 gehypothekeerd.

Deze spoedadviesprocedure volgt uit de publicatie in het Belgisch Staatsblad van 31 mei 2023 van het Koninklijk Besluit van 29 mei 2023 tot wijziging van het koninklijk besluit van 12 juni 2008 betreffende de planning van het medisch aanbod, met het oog op het vaststellen van de quota voor artsen voor het jaar 2029, waarbij voor Vlaanderen het quotum wordt opgetrokken naar 1.244, naar aanleiding van de vraag van de Vlaamse Regering om haar artsentekort versneld te kunnen inhalen.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 februari 2023 tot vastlegging van het startquotum voor de opleiding geneeskunde en voor de opleiding tandheelkunde, wat betreft het verhogen van het startquotum voor de opleiding geneeskunde;
- 2° de Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies van de Raad van State in te winnen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van ten hoogste vijf dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 3°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, opdat studenten voldoende snel rechtszekerheid krijgen over hoeveel gunstig gerangschikten er kunnen zijn en instellingen hoger onderwijs snel duidelijkheid krijgen over het aantal studenten dat zal starten aan de opleiding.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS